

СИЛАБУС

з курсу «Управлінський облік»

на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю

071 «Облік і оподаткування»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 4 кредитів (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, екзамен, курсова робота.

Викладач курсу – Поливана Людмила Анатоліївна к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/polivana-ljudmila-anatoliivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: Українська мова (за професійним спрямуванням), Фінансовий облік, Облік в галузях національної економіки та в суб'єктах малого підприємництва, Облік в зарубіжних країнах, Облік у бюджетних установах.

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: Основи економічного контролю, Організація і методика аудиту, Автоматизація бухгалтерського обліку.

Коротка анотація курсу (загальна характеристика, особливості, переваги). Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення реальної практики управління провідними підприємствами. Управлінський облік у загальному розумінні є сферою знань і сферою діяльності, що пов'язана з формуванням і використанням економічної інформації для управління всередині господарюючого суб'єкта. Управлінський облік через систему оперативного планування контролю й обліку окремих видів діяльності впливає на кінцевий результат – прибуток. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити сучасну методологію та інструментарій управлінського обліку. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти, що управлінський облік, призначений для надання достовірної і повної інформації, яка необхідна для прийняття правильних та ефективних управлінських рішень, які можуть вплинути на отримання кінцевого фінансового результату діяльності підприємства та зміцнити репутацію на ринку; управлінська інформація відображає реальні показники діяльності підприємства та дає уявлення власникам про те, наскільки ефективним може бути їх бізнес; основна перевага управлінського обліку полягає в тому, що використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, він забезпечує потреби не тільки виробництва, а й маркетингу, управління ресурсами та інших напрямів бізнесу; управлінський облік здійснює аналіз діяльності з урахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, інформаційно забезпечує розробку управлінських рішень; завдяки управлінському обліку бухгалтер, крім власне обліку та калькулювання собівартості продукції, займається нормативним плануванням, економічним аналізом та підготовкою управлінських рішень.

Мета та основні задачі курсу.

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців систематизованого комплексу знань з організації та методики управлінського обліку, його удосконалення з урахуванням передового зарубіжного досвіду.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу, є:

- вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання управлінського обліку;
- ознайомлення з основами організації управлінського обліку на підприємстві;
- вивчення принципів і методів управлінського обліку, його місця і ролі в управлінні діяльністю підприємства;
- набуття вмінь застосовувати відповідні методи і прийоми в процесі обліку витрат і калькулювання з метою прийняття ефективних управлінських рішень;
- розгляд взаємозв'язку та суперечностей між фінансовим та управлінським обліком;
- ознайомлення з визначенням резервів зниження витрат і підвищення рентабельності виробництва.

Вивчення даного курсу дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання управлінського обліку;
- основні спільні риси та відмінності між фінансовим та управлінським обліком;
- економічну сутність управлінського обліку;

- основи його організації на підприємстві;
- методи визначення резервів зниження витрат і підвищення рентабельності виробництва;
- облік та калькулювання витрат на виробництво продукції за процесами, центрами витрат, центрами відповідальності;
- типову кореспонденцію рахунків з обліку витрат.

вміти:

- використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують порядок ведення управлінського обліку;
- формувати основні положення облікової політики щодо обліку витрат підприємства;
- пояснювати взаємозв'язок та відмінності фінансового та управлінського обліку;
- проводити облік та калькулювання витрат на виробництво продукції за процесами, центрами витрат, центрами відповідальності, видами продукції;
- складати первинні документи, бухгалтерські проведення;
- узагальнювати інформацію з первинних документів управлінського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку;
- проводити облік та калькулювання витрат на виробництво продукції за процесами, центрами витрат, центрами відповідальності, видами продукції;
- обґрунтовувати адекватні напрями розвитку підприємства за умов динамічного конкурентного ринкового середовища;
- визначати резерви зниження витрат і підвищення рентабельності виробництва;
- використовувати набуті знання в практичній економічній та управлінській діяльності.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управлінського обліку, а також формування здатностей:

- розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері управлінського обліку;
- вирішувати ситуаційні завдання;
- співпрацювати у команді та автономно;
- відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

Результати навчання - в результаті вивчення курсу студенти можуть розуміти теоретичні засади управлінського обліку, визначати сутність об'єктів управлінського обліку, та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності, володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження господарських процесів на підприємстві.

Структура курсу

Змістовий модуль I «Загальні питання управлінського обліку»

Лекції:

- Тема 1. Теоретико - Мета та зміст управлінського обліку.
- Тема 2. Витрати підприємства та їх класифікація.
- Тема 3. Системи управлінського обліку.
- Тема 4. Основні положення обліку витрат на виробництво.
- Тема 5. Облік витрат допоміжних виробництв.

Практичні заняття:

- Тема 1. Мета та зміст управлінського обліку.
- Тема 2. Організація управлінського обліку на підприємстві.
- Тема 3. Виробничий процес, облік витрат на підприємстві та їх класифікація.
- Тема 4. Управлінський облік витрат за економічними елементами та статтями калькуляції.
- Тема 5. Системи управлінського обліку.

Змістовий модуль II «Аналіз інформації управлінського обліку для прийняття операційних рішень»

Лекції:

- Тема 6. Аналіз взаємозв'язку витрати - обсяг діяльності – прибуток.
- Тема 7. Диференціальний аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.
- Тема 8. Бюджетування і контроль.
- Тема 9. Облік за центрами відповідальності.
- Тема 10. Стратегічний управлінський облік.

Практичні заняття:

Тема 6. Підготовка прийняття поточних управлінських рішень у межах релевантного діапазону та в умовах невизначеності.

Тема 7. Аналіз взаємозв'язку витрати - обсяг діяльності – прибуток. Аналіз беззбитковості – аналітичний та графічний підходи.

Тема 8. Диференціальний аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень.

Тема 9. Аналіз релевантної інформації для прийняття операційних рішень типу спеціального замовлення, про розширення або скорочення сегменту, “виробляти чи купувати”, “добробляти чи продавати”.

Тема 10. Бюджетне планування і контроль. Складання жорсткого та гнучких бюджетів підприємства.

Тема 11. Концепція і види центрів відповідальності. Облік відповідальності.

Тема 12. Стратегічний управлінський облік.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання - оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 30 % семестрової оцінки; модуль 2 – 30% семестрової оцінки; залік – 40% семестрової оцінки. Оцінювання курсової роботи проводиться за 100-бальною шкалою

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>